

Handläggare: Gunilla Schedin Hahn

Tfn: 08-508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Årsrapport 2002 för Norrmalms stadsdelsnämnd - yttrande till revisionskontoret

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

Revisionskontorets årsrapport för år 2002 har överlämnats till stadsdelsnämnden för yttrande. I rapporten konstateras att nämnden redovisar att betydande budgetunderskott och att de åtgärder som vidtagits under året för att skapa budgetbalans inte givit tillräcklig effekt. Revisorerna framhåller att nämnden måste förbättra styrningen och uppföljningen av den ekonomiska utvecklingen betydligt, i synnerhet vad gäller resultatenheterna, och betonar att ett nära samarbete mellan förvaltningens centrala funktioner och enheterna är väsentligt. Vidare anser revisionskontoret att det är svårt att se att nämndens mål / generella åtaganden har en direkt koppling till budgeten. Nämnden uppmanas att noga följa den ekonomiska utvecklingen under 2003 och vid behov vidta åtgärder för att förhindra ett upprepat budgetunderskott.

Stadsdelsförvaltningen delar i allt väsentligt den bedömning revisorerna gjort och har med anledning av rapporten vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med de brister revisorerna iakttagit.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats vid stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med ekonomichefen.

Bakgrund

Revisorerna för Norrmalms stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2002. Revisionskontorets årsrapport har överlämnats till stadsdelsnämnden för yttrande. I rapporten konstateras sammanfattningsvis att nämnden för år 2002 redovisar ett betydande budgetunderskott. Revisorerna framhåller att nämnden måste förbättra styrningen och uppföljningen av den ekonomiska utvecklingen betydligt, i synnerhet vad gäller resultatenheterna. Vidare framhålls att nämnden noga måste följa utvecklingen under 2003 och vid behov vidta åtgärder för att förhindra ett upprepat budgetunderskott.

Nämndens resultat

Revisionskontoret bedömer att stadsdelsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat inte är helt tillfredställande. De åtgärder som nämnden vidtagit för att undvika ett överskridande av budgeten har inte varit tillräckliga. Nämnden uppmanas att noga följa den ekonomiska utvecklingen under år 2003 och vidta nödvändiga åtgärder för att visa en ekonomi i balans vid årets slut.

Underskottet inom anslag 1 finns främst inom äldreomsorgen och handikappomsorgen samt skolbarnsomsorgen. Enligt revisionskontorets uppfattning har nämnden inte i tillräcklig omfattning bedömt konsekvenserna av att återta verksamheter i egen regi, där kostnaderna vida överstigit vad som budgeterats. Revisionskontoret konstaterar att det också funnits brister i berörda enheters uppföljning av ekonomi och resurser.

Vad gäller äldreomsorgen konstateras vidare att stadens kundvalsmodell inneburit att utförarna inom öppen hemtjänst fått högre ersättning än tidigare, vilket inte beaktats tillräckligt i budget för 2002.

Även när det gäller handikappomsorgen bedömer revisionskontoret att nämndens uppföljning av ekonomiska effekter av bl.a. placeringar inom daglig verksamhet och på sjukhem varit bristfällig. Revisionskontoret konstaterar att underskottet inom handikappomsorgen accelerat och nästan fördubblats i jämförelse med redovisat resultat i kvartalsrapport 3.

Vad gäller anslag 2 konstaterar revisionskontoret att budgeten överskridits med 5.9 mnkr trots att nettokostnaderna för försörjningsstöd minskat med 1.3 mnkr jämfört med föregående år. Revisionskontoret noterar samtidigt att nämnden redan under 2002 uppnått stadens mål att halvera antalet ärenden där bistånd i form av försörjningsstöd medges.

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten *inte är helt tillräcklig*.

Revisionskontoret anser att nämnden arbetat aktivt med att begränsa prognosticerade underskott och i kvartalsrapport 2 och 3 fattat beslut om budgethållningsåtgärder. Åtgärderna har dock inte varit tillräckliga och revisionskontoret bedömer att styrningen på enhetsnivå varit bristfällig. Kvaliteten i enheternas prognoser har varit varierande och prognossäkerheten låg. Revisionskontoret anser att dialogen mellan central förvaltning och enheterna behöver utvecklas.

Genomförande av stadens system för ledning och uppföljning

Vad gäller arbetet med att genomföra stadens system för ledning och uppföljning (ILS) har nämnden enligt revisionskontoret arbetat på ett organiserat och aktivt sätt och även haft en strukturerad dialog med förvaltningen kring styr- och uppföljningsprocessen. Revisionskontoret konstaterar också att det funnits en dialog och ömsesidigt erfarenhetsutbyte mellan enheterna och förvaltningsledningen men bedömer att formerna för dialogen behöver ses över och att *samarbetet kan bli bättre mellan ekonomi- och verksamhetsansvariga i planering och uppföljning av verksamheten*. Revisionskontoret bedömer att nämnden behöver intensifiera arbetet med att säkra att uppföljningen av ekonomi och verksamhet blir ändamålsenlig och effektiv.

Vidare anser revisionskontoret att det är svårt att se att nämndens *mål / generella åtaganden* har en *direkt* koppling till budgeten. Eftersom sambandet mellan budget och åtaganden inte är särskilt tydligt kopplas inte resursanvändningen till *både* uppfyllelse av generella åtaganden och ekonomiskt resultat. Kopplingen mellan kvalitet, verksamhet och ekonomi är således fortfarande ett förbättringsområde.

Uppföljning av ekonomi, verksamhet och kvalitet

Enligt revisionskontorets bedömning har nämnden inte i samma omfattning som tidigare kunnat fortsätta arbetet med att genomföra kvalitetsstrategin och utveckla verksamhetsuppföljningen på det sätt som var planerat, vilket främst påverkats av att flera strategiska chefsbefattningar varit tillsatta med vikarier. Nämndens generella åtaganden har följts upp och i stort sett bedömts vara uppfyllda. Kvaliteten på egenvärderingen är dock mycket varierande och enligt revisionskontoret är detta ett exempel på ett viktigt förbättringsområde. Revisionskontoret bedömer också att det finns risk för att vissa åtaganden varit alltför högt ställda i förhållande till befintliga resurser.

Prognoser

Revisionskontoret konstaterar att nämndens prognossäkerhet inte varit tillräckligt hög under året men att det också funnits svårigheter att bedöma effekterna av beslutade åtgärder. Revisionskontorets granskning visar vidare att analysen och bedömningen av kostnadsutvecklingen framförallt inom äldre- och handikappomsorgen inte varit

tillräcklig. En jämförelse mellan kvartalsrapporterna och bokslutet visar att kvaliteten i resultatenheternas prognoser varit varierande och prognossäkerheten bristfällig.

Budgethållningsåtgärder

Revisionskontoret konstaterar att nämnden vid flera tillfällen under året beslutat om åtgärder för att komma tillrätta med budgetunderskottet. Enligt revisionskontorets uppfattning har budgethållningen försvårats av att nämnden inte i tillräcklig omfattning gjort en analys av de ekonomiska konsekvenserna av att återta vissa verksamheter i egen regi. Vidare har effekterna av åtgärderna begränsats av den fortsatt negativa kostnadsutvecklingen inom handikappomsorgen.

Inventarieredovisning

Revisionskontoret anser att det fortfarande finns brister i den interna kontrollen vad gäller rutiner för inventarieredovisning och rekommenderar att inventarieförteckningar upprättas för samtliga verksamheter och att inventeringar sker i samband med bokslutet.

Granskning av upphandling

Revisionskontoret bedömer sammanfattningsvis att det finns brister i hur upphandlingen av driften av äldreboendet Väduren, inkl. gruppboendet Bellevuegården genomförts. Den utvärderingsmodell som redovisades i förfrågningsunderlaget var inte tillräckligt förutsägbar och risk finns för att detta kan ha bidragit till att bara ett anbud inkom. Varken utvärderingen eller de förhandlingar som genomförts har dokumenterats i tillräcklig omfattning.

Uppföljning av IT-säkerheten

Revisionskontoret har noterat att ett flertal av tidigare brister åtgärdats men att det finns ett antal åtgärder som bör vidtas för att stärka säkerheten ytterligare. Bl.a. bör reglerna för behörighetstilldelning revideras och en risk- och sårbarhetsanalys göras.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens bokslut och räkenskaper för år 2002 är *rättvisande*. Nämndens redovisning håller en fortsatt hög kvalitet och balansräkningen har kommenterats och bilagts verksamhetsberättelsen.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen delar i allt väsentligt revisionskontorets bedömningar.

Förvaltningen kommer under 2003 att noga följa kostnadsutvecklingen och vid behov föreslå åtgärder för att förhindra ett eventuellt befarat budgetunderskott.

Nämnden har redan under 2002 fattat beslut om åtgärder för att förhindra ett upprepat budgetunderskott. Hösten 2002 fattades bl.a. beslut om nedläggning av Gustav Vasahemmet och verksamheten beräknas vara helt avvecklad vid halvårsskiftet.

I tertialrapport 1 prognostiseras ett budgetunderskott på 18.6 mnkr för anslag 1 och 5 mnkr för anslag 2. Nämnden föreslår i samband med att tertialrapport 1 behandlas fatta beslut om besparingsåtgärder motsvarande det prognostiserade underskottet om 18.6 mnkr för anslag 1.

Förvaltningen föreslår bl.a. att verksamheten vid Nya Verkstan avvecklas i syfte att uppnå budgetbalans inom socialpsykiatri. Även inom den sociala omsorgen finns förslag på besparingsåtgärder. Förvaltningen föreslår också att upprustning av lokaler och förnyelse av inventarier skjuts upp.

De besparingsåtgärder förvaltningen föreslår i tertialrapporten är konkreta och kostnadsberäknade och förutsättningarna för att följa upp och bedöma effekten av olika åtgärder är därför betydligt bättre än tidigare. Tillsammans med den pågående omstruktureringen inom äldreomsorgen bedömer förvaltningen att det finns goda förutsättningar för att uppnå en balanserad budget.

I det fall de åtgärder som kommer att vidtas visar sig vara otillräckliga kommer förvaltningen att förelägga nämnden ytterligare förslag till besparingar.

Förvaltningen delar revisionskontorets uppfattning om att kvaliteten i de olika enheternas prognoser varit varierande och att prognossäkerheten i vissa fall varit låg. För att öka kvaliteten och prognossäkerheten har ekonomiavdelningen under våren 2003 erbjudit samtliga enhetschefer utbildning i budgetuppföljning och prognosarbete. Ekonomiavdelningen bistår vidare enheterna med månatliga årsprognoser.

Förvaltningen delar även revisionskontorets uppfattning om att arbetet med att genomföra stadens kvalitetsstrategi inte utvecklats som planerats. Samtliga mera strategiska chefsbefattningar är nu tillsatta och i samband med årsskiftet inrättades också en befattning som intern kvalitetsutvecklare, vilket ökar förutsättningarna för ett mera aktivt kvalitetsarbete. I verksamhetsplan för 2003 har nämnden vidare fastställt en grundläggande nivå för enheternas kvalitetsarbete.

Vad gäller inventarieredovisning kommer förvaltningen att följa revisionskontorets rekommendationer. När det gäller upphandling kommer förvaltningen att vid förnyade upphandlingar förbättra dokumentationen. Vad gäller IT-säkerheten pågår arbetet med att ytterligare stärka säkerheten.